

Herretur til Hamborg

En beretning fra en herretur i Volvo med kultfodbold, kunst og krigstilbageblik

TEKST OG FOTO: HENRIK KØHLER
redaktion@mediehusenmidtjylland.dk

En gang om året, når fodboldklubben St. Pauli i Hamborg spiller hjemme på Millerntor, er det nærmest en tradition, at en håndfuld gamle mænd fra Alken og Laven tager på udflugt.

I årets udgave er vi afsted i en rigtig Volvo. Fordøren i forersiden kan ganske vist ikke åbnes til at begynde med, så det kræver en vis smidighed af chaufføren at komme på plads.

Vi er allerede køreklar fra klokken 9 om morgenen. Weekenden forsvinder nemlig hurtigt, hvis man først er fremme sent fredag.

Lejligheden ligger i bydelen Schlump - et hyggeligt beboelseskvarter med masser af træer og visne efterårsblade på jorden.

Vi, der er kendte (og frygtede) snorere, melder os (næsten) frivilligt til det ene soveværelse. To lydløse får den anden dobbeltseng, og sidste mand får privilegiet af at sove alene i opholdsrummet.

Det rum har i øvrigt store panoramavinduer ud til en lukket, aflang gårdhave, der slutter med en noget slidt mur og en gammel garageport.

Det har for nylig været nævnt i nyhederne, at man har evakueret beboerne i et nabokvarter til dette, fordi man skulle fjerne en forsager fra 2. verdenskrig.

Måske er det derfor, at vi får den besynderlige idé, at Hermann Görings legendariske Mercedes 540K Roadster med det lange forparti og de smukke, svungne forskærme har stået uberørt hen netop i den garage, dækket af et tykt lag støv.

Adgangen til garagen er spærret af huset, vi bor i, så teorien skulle være ret

holdbar. Efter en del løs snak er bilentusiasten ude og kigge ind ad sprækkerne. Bilen er desværre ikke efterladt lige i denne garage.

Gammel og monumental

Det er svært at tro, at vi befinder os midt i en storby. Der er ikke en lyd at høre, når man går ud, og de omkringliggende gader har nærmest ingen biltrafik.

I et T-kryds har en lokal oprettet en lille have, som fylder mindre end halvanden spisebord. Der er konstrueret et lavt, symbolsk hegn af brædder til to af siderne.

Et par meter derfra, med ryggen op ad et træ, står en lille bæk med skiltet »Bæk til alle – sæt dig«.

Der er også en fuglekasse til fuglene. Hvor er vi mennesker dog gode til at tilpasse og indrette os!

Vi skal på »Museum für Kunst und Gewerbe«.

Bygningen er gammel og meget monumental. Det er lidt udfordrende at finde rundt på de tre etager, som udstillingen breder sig over. Her er smukke møbler, hvor fantasien har haft frit spil uden særlig hensyntagen til tidsforbrug, eller om for eksempel en given stol har fungeret ergonomisk.

Der er en afdeling med musikinstrumenter, hvor klaverer og flygler fylder det meste.

Utroligt så mange forskellige producenter der har været af tangentinstrumenter i 1800- og 1900-tallet. Her er også herlig Jugendstil for alle penge.

Kantinen har fået fuld skrue

I 1968 betror mediemastodonten Der Spiegel den danske arkitekt og designer Verner Panton at udsmykke interiøret af deres nye bygning.

I løbet af årene er det kun kantinen, der bevarer det oprindelige udtryk. Det er netop den, som er udstillet her på museet.

Jeg skal love for, at den kantine har fået fuld skrue med de orange, brune og gule farver, som var tidens trend. Spørgsmålet er, hvordan det påvirkede én at opholde sig i det fantasifulde rum. Vi bliver i hvert fald lidt døsige af det orange baggrundsllys.

Jeg tager drengene hen på den ydmyge, men hyggelige indiske Shikara-restaurant på Bahrenfelder Strasse 243. Den unge, søde kvinde, der betjener os, fortæller, at hun er Sinti-sigøjner og hedder Sina.

Sintierne skiller sig ud fra de øst-europæiske romaer med en noget anden kultur og et andet sprog. Hun stiller velvilligt op til gruppebillede, men skal dog lige låne et af vores rødvinsglas, så det ser mindre formelt ud.

Morfar efter morgenmaden

Lørdag morgen skranter en af de gamle mænd seriøst med ryggen.

Lige efter morgenmaden sniger han sig ind og tager en tidlig morfar. Et par timer senere, da han på ny er på benene, erfarer han, at resten af selskabet solidarisk har fulgt eksemplet. Man skulle vel være et dumt svin, der ikke kan snuppe en morfar efter morgenmaden.

Vi besøger en souvenirbiks med blandt andet St. Pauli-merchandise. Den snakkesalige ejer med hestehale bærer en T-shirt på sit korpulente legeme med teksten »Weltpokalsiegerbesieger 2002« (Verdenspokalvinderbesejrer). Der refereres til for 22 år siden, da det lokale hold mirakuløst besejrede Bayern med 2-1 - Bayern, der netop havde vundet verdensmesterskabet for klubhold.

Hamborg er beriget med et utal af etniske restauranter. På den lille, hyggelige indiske restaurant »Shikara« stiller tjenerinden Sina gerne op til fotosession med et lånt rødvinsglas i hånden.

I et lille alter på disken har han tippet dagens resultat: 3 - 2 til St. Pauli.

Beskyttelsesrum til 18.000

Klos op ad Millerntor (St. Paulis stadion) ligger en gigantisk bunker fra 2. verdenskrig. St. Pauli-bunkeren blev bygget i 1942 af tvangsarbejdere.

I juli 2024 blev den færdig efter en stor renovering, hvor man blandt andet har monteret en udvendig trappe, der fører fra gadeniveau til bunkerenes top, og der er plantet tusindvis af træer i krukker og bede.

Hvorfor har man ikke bare fjernet den store klods? Fordi den er så monumentalt stor (knap 50 m høj og 75 x 75 m bred), svarende til mindst 100 gange den største bunker ved Vestkysten.

Den er bygget som beskyttelsesrum til 18.000 civile og var udstyret med

kanoner til at skyde efter de allieredes bombeffly.

Udsigten fra toppen er fremragende, og det er en ganske fin og gratis udflugt, som også rigtig mange lokale benytter sig af denne lørdag formiddag.

Tæt herpå ligger Kvægtorvet - Rindermarkthalle. Ved et supermarked står en fyr og deler gratis øl ud - to til hver. Vi forsyner os ud fra devisen »gratis er godt« og går ud og knapper en omgang øl op uden for bygningen.

Over for os, under en Silvan-pavillon, står to unge fyre og deler gratis kattegrus ud til forbigående. »Ever Clean« lyder forfriskende, og gruset er pakket i flotte blå/grønne papæsker, men vi dropper dog vores gratis-motto i dette tilfælde.

Jubel og klapsalver

Stadig en halv time til Spielbeginn. Det er jo dagen, hvor oprykkerne fra St. Pauli møder de 30-dobbelte tyske mestre Bayern München. Vi tager et smut over til det hjørne af stadion, hvor Bayern-fansene er ved at blive lukket ind.

Flasker og plastickrus ligger strøet rundt på jorden. Tyve kampklædte politifolk i to rækker ser noget bistre ud. Der bliver rystet olmt på hovedet, da vi tager et billede af dem.

Herefter går turen til spillestedet »Knust«, der viser St. Paulis hjemmekampe på storskærm, såvel uden- som indendørs.

Det er koldt udenfor og svært at se hele skærmen på grund af nogle store parasoller, så vi går ind, hvor der også er proppet med mennesker, men til gengæld en god temperatur. Her kan vi se det meste af skærmen.

Folk lever virkelig med i kampen. Selv en mindre redningsaktion udløser jubel og klapsalver, og der heppes ihærdigt op mod skærmen, når man føler, at holdet trænger til lidt moralsk opbakning - uanset at ingen af dem på billedet kan høre supporterne her i lokalet.

Forskellen på markedsværdien af

de to spillertrupper er astronomisk. St. Pauli: 40 millioner euro. Bayern: 940 millioner euro. En forskel, der også kan ses på banen (forhold ca. 1:24). Sammenlignet hermed er SIF's markedsværdi 17,9 millioner euro. FCK's ditto: 75,15 millioner (forhold ca. 1:4).

St. Pauli har svært ved at kontrollere spillet, selv om de er på hjemmebane. Ved 1-0 til sydtyskerne i det 22. minut går vi over på en nærliggende bar og bestiller hver en Jever vom Fass - Tysklands ubetinget bedste øl.

De sidste 20 minutter er vi tilbage blandt fansene, der højlydt sukker, råber og håber til det sidste, men det ender med et hæderligt 0-1-nederlag.

Kunst med et budskab

Dagen i dag er årsdagen for Krystalnatten i november 1938. Dagen hvor nazisterne odelagde jødiske butikker og ejendomme samt synagoger, og hvor de skændede jødiske gravsteder. Man bliver mindet om det, fordi folk har tændt levende lys og lagt blomster ud ved de »snublesten«, der ligger i fortovet foran mange af de hjem, hvor jøder og andre forfulgte blev hentet af nazisterne og sendt til en KZ-lejr.

Ophavsmanden til stenene er kunstneren Günter Demnig, der satte den første snublesten i Köln i januar 1995 for 9 sinti-sigøjnere (som Sina, vores tjener).

En lille dreng skal engang have sagt til kunstneren: »Det er ikke meningen, man skal snuble med sine fødder. Man skal snuble med sit hoved og sit hjerte«. Det er kunst med et budskab. Snublestenene findes i øvrigt også i Danmark.

En blodig tvangstanke

Sternschanze er det helt store gåi-byen-strøg. Skal man på restaurant, er det anbefalelsesværdigt at bestille bord. Fordi vi har smagt en lille shot-agtig Bloody Mary tidligere, bliver det nærmest en tvangstanke, at vi skal have vodka, tomatjuice, tabasco mv. med hjem i lejligheden, så vi selv kan lave

Mange hundrede Pauli-fans overværer opgøret mod F.C. Bayern München på spillestedet »Knust«. Også her skal man »stå tidligt op« for at få en god siddeplads foran storskærmen.

Den danske designer Verner Panton fik i 1968 til opgave at udsmykke mediehuset »Der Spiegels« nye bygning. Kantinen kan opleves på »Museum für Kunst und Gewerbe«.

De såkaldte snublesten møder man overalt i de tyske byer. Stenene er anbragt foran hjemmene, hvor jøder og andre forfulgte blev hentet af Gestapo, med indgraveret fødsels- og dødsdato.

nogle drinks i store glas. Den bliver nu ikke helt vellykket. Måske er det, fordi vi er nødt til at erstatte sellerisalt med finthakket bladselleri, som klumper lidt træls i munden. Måske er det Worcestershire-saucen, der helt mangler. Det får vi ikke opklaret.

Søndag tager vi med U-Bahn til Landungsbrücken og går en tur under Elben via den gamle Elbtunnel. I toget stiger en yngre mand på og holder et lille foredrag om sin håbløse situation. Det oplever vi næsten hver gang på U-Bahnen. Andre gange bliver vi spurgt om penge af unge mænd på gaden.

Livet i Tysklands næststørste by er ikke nogen dans på roser for alle. Til gengæld føler man sig som besøgende ikke på noget tidspunkt utryg i Hamborg - heller ikke sent om aftenen.

Mindst to ting kan man konkludere efter en herlig mandeudflugt:

2. verdenskrig er stadig meget nærværende her knap 80 år efter dens afslutning.

Man behøver ikke at være fodboldfan for at besøge Hamborg på en weekend, hvor der spilles bold, men det er en rigtig god undskyldning til at samle en flok og komme afsted på tur.

Det legendariske Millerntor-stadion har knap 30.000 siddepladser. Siden klubben i år rykkede fra 2. til 1. Bundesliga, har det været umuligt for andre end medlemmer af klubben at få adgang.

Den store bunker fra 2. verdenskrig troner mastodontisk midt i St. Pauli-kvarteret. For nylig har man tilføjet nogle ekstra etager samt en udvendig trappe, så man kan bestige den.